

ЗАКОН

О ОСИГУРАЊУ ДЕПОЗИТА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се обавезно осигурање депозита физичких лица код банака, ради заштите депозита тих лица у случају стечаја банке.

Члан 2.

Поједини појмови, у смислу овог закона, имају следећа значења:

1) *депозит* је динарско или девизно новчано потраживање према банци које произлази из новчаног депозита, улога на штедњу, банкарског текућег рачуна или другог новчаног рачуна и на основу ког настаје законска или уговорна обавеза банке на повраћај средстава;

2) *осигурани депозит* је депозит физичког лица који осигурава агенција из члана 3. став 1. овог закона, а који не обухвата депозите:

(1) физичког лица које делатност обавља ради стицања добити,
(2) директора, члана управног или надзорног одбора банке,
(3) акционара банке - физичког лица које има најмање 5% акција с правом управљања и физичког лица које је са овим акционаром повезано имовинским или управљачким односима,

(4) директора, члана управног или надзорног одбора правног лица - акционара банке који има најмање 5% акција с правом управљања и физичког лица које је са овим лицима повезано имовинским или управљачким односима,

(5) чланова породице лица из подтач. (2), (3) и (4) ове тачке,
(6) који гласе на шифру или на доносиоца,
(7) настале као последица прања новца у смислу закона којим се уређује спречавање прања новца,

(8) лица која су обављала ревизију финансијских извештаја банке у стечају, као и ревизију финансијских извештаја лица која су повезана имовинским или управљачким односима с банком у стечају;

3) *осигурани износ* је износ осигураног депозита до 3.000 евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу који важи на дан доношења решења Народне банке Србије о одузимању дозволе за рад банци, по депоненту, утврђен након пребијања потраживања између депонента и банке;

4) *банка* је правно лице основано као банка, које послове обавља према закону којим се уређују банке и друге финансијске организације;

5) *филијала стране банке* је правно лице које има дозволу за рад Народне банке Србије (афилијација) и које делатност обавља на територији Републике Србије под условима прописаним законом којим се уређују банке и друге финансијске организације.

Члановима породице, у смислу става 1. тачка 2) подтачка (5) овог члана, сматрају се супружници, деца и остали потомци, родитељи и остали преци, побочни сродници до трећег степена сродства, усвојеници, усвојилац, као и лица која немају потпуну пословну способност, те су стављена под старатељство лица из подтач. (2), (3) и (4) те тачке.

Члан 3.

Банка је дужна да депозите физичких лица осигура код агенције за осигурање депозита основане посебним законом (у даљем тексту: Агенција).

Филијала стране банке на територији Републике Србије дужна је да депозите физичких лица осигура код Агенције на основу одлуке Народне банке Србије - ако у земљи седишта те банке не постоји систем осигурања депозита или она није укључена у тај систем, као и ако је тај систем неповољнији за депонента од система осигурања депозита утврђеног овим законом или није применљив на филијалу изван земље седишта.

Филијала домаће банке у иностранству дужна је да, на основу одлуке Народне банке Србије, депозите физичких лица осигура код Агенције у случају:

1) када у земљи у којој обавља делатност није осигурала депозите;

2) када је у земљи у којој обавља делатност осигурала депозите, а Народна банка Србије утврди да је тај систем неповољнији за депонента од система осигурања депозита утврђеног овим законом.

Члан 4.

Агенција осигурава депозите до висине осигураног износа.

За обавезе из става 1. овог члана јемчи Република Србија.

Члан 5.

Агенција доноси прописе за које је законом овлашћена.

Члан 6.

Агенција и Народна банка Србије размењују информације у вези са осигурањем депозита.

Народна банка Србије благовремено обавештава Агенцију о предузетим мерама у поступку контроле бонитета и законитости пословања банака.

II. ФОНД ЗА ОСИГУРАЊЕ ДЕПОЗИТА

Члан 7.

Ради обезбеђења средстава за осигурање депозита Агенција образује посебан фонд средстава (у даљем тексту: фонд за осигурања депозита).

Фонд за осигурање депозита образује се од: премија за осигурање депозита које плаћају банке, прихода од улагања средстава фонда за осигурање депозита, средстава остварених наплатом потраживања Агенције из стечајне масе банке по основу исплате осигураних износа, средстава обезбеђених задуживањем, донација и средства из буџета Републике Србије.

Средства фонда за осигурање депозита користе се за исплату осигураних износа у случају стечаја банке, за плаћање административних трошкова у вези са исплатом тих износа и управљањем средствима фонда за осигурање депозита, као и за повраћај позајмљених средстава употребљених за намене из овог става.

Изузетно од става 3. овог члана, средства фонда за осигурање депозита се могу употребити за одобравање кредита банци, ако у току поступка ликвидације дође до краткорочне неликвидности те банке, уз одговарајуће средство обезбеђења. Овај кредит се може користити искључиво за исплату депозита који се сматрају осигураним у смислу овог закона, и то до висине осигураног износа утврђеног овим законом.

Кредити из става 4. овог члана одобравају се под условима утврђеним општим актом који доноси Управни одбор Агенције.

Средства фонда за осигурање депозита не могу бити предмет извршења, изузев по основу обавезе Агенције на исплату осигураних износа.

Члан 8.

Агенција је дужна да новчана средства фонда за осигурање депозита држи на посебном депозитном рачуну отвореном код Народне банке Србије.

Агенција може средства фонда за осигурање депозита, на основу одлуке Управног одбора, улагати у дужничке хартије од вредности које издаје Република Србија или Народна банка Србије.

На основу одлуке Управног одбора Агенције и уговора закљученог са Агенцијом и по налогу Агенције, Народна банка Србије, у своје име а за рачун Агенције, средства фонда за осигурање депозита улаже у стране хартије од вредности или их полаже као депозит код страних банака, у складу с политиком управљања девизним резервама.

Средства фонда за осигурање депозита улажу се на начин којим се умањује ризик, остварују одговарајући приходи и одржава ликвидност фонда за осигурање депозита .

III. ПРЕМИЈЕ ОСИГУРАЊА

Члан 9.

Банка је дужна да Агенцији плаћа премију за осигурање депозита (у даљем тексту: премија), на начин и у роковима које пропише Агенција.

Банка је дужна да Агенцији доставља месечне извештаје о укупним и осигураним депозитима, као и друге податке који Агенцији могу бити потребни за обављање њених законом утврђених послова, на начин и у роковима које пропише Агенција.

Ако банка не плати премију у прописаном року, Агенција о томе обавештава Народну банку Србије, која предузима одговарајуће мере, у складу са законом.

Члан 10.

Банка је дужна да плаћа премију од дана уписа у судски регистар до дана доношења решења Народне банке Србије о одузимању дозволе за рад тој банци.

Члан 11.

Банка је дужна да плаћа почетну премију, тромесечну премију и ванредну премију.

Члан 12.

Банка је дужна да почетну премију плати у року од 45 дана од дана уписа у судски регистар.

Почетна премија износи 0,3% новчаног дела минималног оснивачког капитала банке.

Члан 13.

Агенција утврђује стопу тромесечне премије за наредну годину најкасније до 30. септембра текуће године, на основу стања у банкарском и укупном финансијском систему Републике Србије, степена ризика коме је изложена и висине средстава фонда за осигурање депозита.

Стопа тромесечне премије износи највише 0,1%.

Тромесечну премију Агенција обрачунава и наплаћује на основу просечног стања укупних осигураних депозита у банци у претходном тромесечју.

Агенција за динарске депозите тромесечну премију обрачунава и наплаћује у динарима, а за девизне депозите у еврима - по курсу евра према одређеној валути који важи на дан обрачунавања ове премије.

Агенција може обуставити обрачун и наплату тромесечне премије ако средства у фонда за осигурање депозита достигну 5% укупног износа осигураних депозита.

Члан 14.

Ако средства фонда за осигурање депозита нису довољна за исплату осигураних износа, допунска средства обезбеђују се наплатом ванредне премије, на основу одлуке Агенције.

Збир стопа ванредних премија у току једне године износи највише 0,4%.

Агенција ванредну премију обрачунава и наплаћује на основу последњег утврђеног просечног стања укупних осигураних депозита из члана 13. став 3. овог закона, на начин утврђен у ставу 4. тог члана.

Члан 15.

Ако и после наплате ванредне премије средства фонда за осигурање депозита нису довољна за исплату осигураних износа, допунска средства Агенција може обезбедити задуживањем, на основу одлуке Управног одбора, уз претходну сагласност Владе Републике Србије.

IV. ИСПЛАТА ОСИГУРАНИХ ИЗНОСА

Члан 16.

Банка у стечају је дужна да Агенцији достави податке о депонентима и њиховим депозитима према њеним упутствима у року од 15 дана од дана доношења решења надлежног трговинског суда о отварању стечајног поступка над банком.

После пријема података из става 1. овог члана, Агенција утврђује висину осигураног износа по депоненту, и то на основу салда (стања) свих депозита тог депонента у банци на дан доношења решења Народне банке Србије о одузимању дозволе за рад банци, укључујући и припадајућу уговорену камату обрачунату до дана доношења тог решења.

Потраживање депонента по основу осигурања депозита према банци пребија се његовим укупним новчаним обавезама према тој банци, закључно с даном доношења решења из става 2. овог члана, а осигурани износ тог депонента чини нето потраживање настало таквим пребијањем.

Агенција у најкраћем року, на основу спроведеног јавног тендера доноси одлуку о томе која ће банка у име и за рачун Агенције исплаћивати осигуране износе и с том банком закључује уговор.

Агенција је дужна да преко средстава јавног информисања обавести депоненте о њиховим правима и обавезама, датуму започињања и месту исплате осигураних износа и да исплату осигураних износа почне у року од 30 дана од дана доношења решења из става 2. овог члана.

Члан 17.

Депонент има право да од Агенције захтева исплату осигураног износа, а Агенција је дужна да обезбеди да му се осигурани износ исплати у року од 90 дана од дана подношења тог захтева.

Депонент је дужан да уз захтев из става 1. овог члана приложи оверену исправу којом доказује основаност потраживања (уговор о новчаном депозиту, о штедном улогу, о банкарском текућем рачуну, штедна књижица, решење о наслеђивању и др.).

Захтев из става 1. овог члана не може се поднети после истека три године од дана доношења решења Народне банке Србије о одузимању дозволе за рад банци.

Агенција за динарске депозите осигурани износ исплаћује у динарима, а за девизне депозите у еврима - по курсу евра према одређеној валути који важи на дан доношења решења из става 3. овог члана.

Члан 18.

Потраживања депонената по основу осигураних депозита преносе се на Агенцију.

Потраживања из става 1. овог члана Агенција намирује из стечајне масе, у складу са законом којим се уређује стечај банака.

Депоненти чија потраживања према банци премашују осигурани износ, разлику између потраживања и тог износа намирују у стечајном поступку.

Члан 19.

Банка је дужна да депонентима и заинтересованим лицима пружи информације о осигурању депозита утврђеном овим законом, а посебно информације о висини и начину исплате осигураног износа.

Информације из става 1. овог члана морају бити разумљиве и доступне у писменој форми.

Информације из става 1. овог члана банка не може употребљавати у рекламне сврхе, нити на начин који угрожава стабилност банкарског система и поверење депонената.

Начин пружања и садржину информација из става 1. овог члана Агенција уређује посебним прописом.

V. ИЗВЕШТАЈИ АГЕНЦИЈЕ

Члан 20.

Агенција је дужна да у својим пословним књигама и финансијским извештајима посебно искаже податке који се односе на фонд за осигурање депозита.

Агенција је дужна да у оквиру ревизије свог годишњег рачуна обезбеди и ревизију података из става 1. овог члана.

Извештај о раду Агенције за претходну годину садржи и извештај који се односи на осигурање депозита.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 21.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ банка:

1) ако премију не плаћа на начин и у року које Агенција пропише (члан 9. став 1);

2) ако не доставља месечне извештаје о укупним осигураним депозитима (члан 9. став 2);

3) ако у рекламне сврхе употребљава информације о осигурању депозита утврђеном овим законом на начин који угрожава стабилност банкарског система и поверење депонената (члан 19. став 3).

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у банци новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22.

Почетна средства фонда за осигурање депозита у износу 700.000.000 динара обезбеђују се у буџету Републике Србије за 2005. годину.

Постојећа средства Фонда осигурања Агенције за осигурање депозита, санацију, стечај и ликвидацију банака основане Законом о Агенцији за осигурање депозита, санацију, стечај и ликвидацију банака ("Службени лист СФРЈ", бр. 84/89, 63/90 и 21/91 и "Службени лист СРЈ", број 53/01) пренеће се на посебан рачун фонда за осигурање депозита - у року од 15 дана од дана отварања рачуна из члана 8. став 1. овог закона.

Члан 23.

Почетну премију плаћа банка која је у регистар привредних субјеката уписана после ступања на снагу овог закона.

Члан 24.

Стопа тромесечне премије за 2005. годину утврђује се у износу 0,1%.

Члан 25.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".